

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Omgevingsplan Buitengebied Borsele 2018

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

19 december 2017 / projectnummer: 3251

1. Oordeel over het Milieueffectrapport (MER)

De gemeente Borsele wil een omgevingsplan voor het buitengebied vaststellen. Het plan heeft onder andere als doel om de bijzondere kwaliteit van het buitengebied te beschermen en maakt ook ontwikkelingen voor agrarische bedrijven (zoals veehouderijen, akkerbouw, fruitteelt en (glas)tuinbouw) mogelijk. Voor de besluitvorming over het plan is een plan-MER opgesteld. De gemeente heeft de Commissie voor de milieueffectrapportage¹ (hierna: de Commissie) gevraagd het MER te toetsen.

Wat laat het MER zien?

Het ontwerp-omgevingsplan is flexibel van opzet. De bedoeling is dat nieuwe initiatieven in het buitengebied eenvoudiger mogelijk worden gemaakt. Om ongewenste effecten te voorkomen worden aan initiatieven voorwaarden verbonden. Het MER beschrijft de huidige situatie in het plangebied en de ontwikkelingen die het omgevingsplan mogelijk maakt. Naast uitbreiding van veehouderijen gaat het daarbij bijvoorbeeld om fruitteelt, akkerbouw, zonnepanelen en (kleinschalige) recreatieve voorzieningen. Het MER laat zien dat vooral uitbreiding van veehouderijen negatieve gevolgen kan hebben voor natuurwaarden. Dit wordt onder andere veroorzaakt door de uitstoot van ammoniak. Om die reden worden in het omgevingsplan regels opgenomen die een toename van deze uitstoot moeten voorkomen. Om de betekenis van de stikstofregulering voor bedrijven in het plangebied te bepalen is in het MER onderzocht welke bedrijven door het treffen van uitstootbeperkende maatregelen zouden kunnen groeien. Hieruit blijkt dat veel veehouderijen niet de volledige ruimte van het omgevingsplan kunnen gebruiken.

Wat vindt de Commissie van het MER?

De gewenste flexibiliteit van het omgevingsplan vraagt om goede en transparante informatie over de doelstellingen van de gemeente, mogelijke knelpunten in het buitengebied en oplossingen daarvoor. Daarnaast is een duidelijk beoordelingskader nodig, waaraan concrete initiatieven getoetst kunnen worden. Hiermee kan de gemeente ontwikkelingen goed en tijdig bijsturen en is voor iedereen duidelijk welke voorwaarden daaraan worden gesteld.

De Commissie vindt dat in het MER hiervoor wel aanzetten aanwezig zijn, maar dat nog essentiële informatie ontbreekt voor de besluitvorming over het omgevingsplan. Het gaat om de volgende punten:

- De doelstelling “behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit” is onvoldoende uitgewerkt, waardoor de effecten van het plan hierop niet goed getoetst kunnen worden.
- De maximale mogelijkheden van het omgevingsplan zijn niet voor alle milieuaspecten voldoende verkend, waardoor de gevolgen voor vooral het landschap en de waterkwaliteit onvoldoende duidelijk zijn.

Hierdoor geeft het MER onvoldoende aanknopingspunten voor de beoordeling van toekomstige initiatieven die het omgevingsplan mogelijk maakt. De Commissie adviseert een

¹ De samenstelling en werkwijze van de werkgroep van de Commissie m.e.r. en verdere projectgegevens staan in bijlage 1 van dit advies. U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, via de link [3251](https://www.commissiemer.nl) of door dit nummer op www.commissiemer.nl in te vullen in het zoekvak.

aanvulling op het MER op te stellen voordat het besluit over het omgevingsplan buitengebied wordt genomen.

Verder gaat het MER niet in op het thema energie en klimaat, terwijl dit grote ruimtelijke consequenties kan hebben. De gemeente werkt aan een nieuwe duurzaamheidsvisie, die duidelijk zal maken hoeveel energiebesparing en duurzame energieproductie in het buitengebied van Borsele gerealiseerd moet worden. De Commissie adviseert om het MER op het thema energie aan te vullen op het moment dat deze maatregelen in (een herziening van) het omgevingsplan worden opgenomen.

De effecten op kwetsbare natuurgebieden zijn in het MER voldoende beschreven. Doordat het MER laat zien welke bedrijven nog kunnen groeien en welke niet bevat het MER de elementen voor een "uitvoerbaar alternatief". Het ontwerp-omgevingsplan biedt in de huidige vorm ruimere mogelijkheden.

Waarom m.e.r. en toetsing door de Commissie?

De gemeente Borsele stelt een omgevingsplan voor het buitengebied op, dat vastgesteld moet worden door de gemeenteraad. Strikt genomen is het omgevingsplan een *bestemmingsplan met verbrede reikwijdte* onder de Crisis- en Herstelwet (1^e tranche). Het plan maakt gebruik van de mogelijkheden voor verbrede reikwijdte door een meer integrale beleidsontwikkeling en het opstellen en gebruiken van een ander instrumentarium, afgestemd op de uitgangspunten van de Omgevingswet.

Voor de besluitvorming over het omgevingsplan buitengebied is een plan-MER opgesteld, omdat het plan ontwikkelingsruimte biedt voor onder andere veehouderijen. In dit toetsingsadvies beoordeelt de Commissie of het MER voldoende informatie bevat om het milieubelang volwaardig te kunnen meewegen in het besluit over het omgevingsplan.

2. Toelichting op het oordeel

In dit hoofdstuk licht de Commissie haar oordeel toe en doet zij aanbevelingen voor de op te stellen aanvulling en voor de besluitvorming. De aanbevelingen voor de aanvulling zijn opgenomen in tekstkaders. Daarnaast geeft de Commissie enkele aandachtspunten mee voor de verdere besluitvorming. Deze zijn in de tekst opgenomen.

2.1 Doelstellingen en scenario's

2.1.1 Doelstellingen van het omgevingsplan

In het MER zijn de doelstellingen van het omgevingsplan als volgt gedefinieerd:

- de bijzondere kwaliteit van het buitengebied van Borsele behouden en versterken;
- passende economische ontwikkelingen mogelijk maken;
- nieuwe ontwikkelingen zo eenvoudig mogelijk faciliteren, onder de goede voorwaarden;
- integreren van regelgeving rondom de fysieke leefomgeving.

Voor de effectbeoordeling in het MER is vooral de eerste doelstelling relevant. In de toelichting op het (ontwerp)omgevingsplan is deze doelstelling vooral vertaald naar de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied, die bepaald wordt door de landschapsstructuur en de beeldkwaliteit. De ruimtelijke kwaliteiten van het buitengebied zijn goed geïnventariseerd² en in het MER per deelgebied beschreven. Hieruit wordt echter niet duidelijk welke doelstellingen de gemeente hieraan verbindt. Welke kwaliteiten moeten minimaal behouden blijven in elk van de deelgebieden, welke moeten versterkt worden en op welke manier?³ Voorbeelden:

- Volgens het MER (p. 15) zijn akkerbouw en fruitteelt kenmerkend en belangrijk voor de kernkwaliteit van het buitengebied. Het plan echter, maakt een omvorming van fruit/akkerbouw naar grondgebonden veehouderij zonder vergunning mogelijk. Hoeveel 'verlies' het areaal fruit en akkers kan hebben wordt niet duidelijk.
- In Bijlage 4 bij de toelichting omgevingsplan – de Uitwerking gemeentelijk beleid – wordt de openheid als kwaliteit van de 'Grootschalige polder' gezien. Versterking en/of uitbreidingen van de dijkbeplanting versterkt deze openheid niet en doet hier eerder afbreuk aan.

Uit de doelstellingen van de gemeente zouden (gebiedsspecifieke) criteria moeten volgen die bepalend zijn voor de effectbeoordeling in het MER (zie ook § 2.2) en voor de regels c.q. het afwegingskader in het omgevingsplan, waaraan initiatieven getoetst zullen worden. Initiatieven worden alleen toegestaan als er sprake is van *meerwaarde voor het buitengebied*, bestaande uit (een combinatie) van financieel-economische, maatschappelijke of ruimtelijke meerwaarde. Hiervoor ontbreken heldere toetsingscriteria.

De Commissie vindt het van belang dat de huidige ruimtelijke kwaliteit van het plangebied gerelateerd wordt aan de doelstelling om de bijzondere kwaliteit van het buitengebied te behouden en versterken. Een dergelijke "omgevingsfoto"⁴ kan vervolgens gebruikt worden om keuzes te maken, bij te sturen en/of extra maatregelen te nemen. De omgevingsfoto kan periodiek worden herhaald om ontwikkelingen te monitoren en te spiegelen aan gemeentelijke ambities, zodat waar nodig kan worden bijgestuurd. Dit sluit goed aan bij de intentie van de gemeente om het plan iedere vijf jaar integraal te monitoren.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het omgevingsplan dat in een aanvulling op het MER een nadere invulling wordt gegeven aan de doelstelling "behouden en versterken van de ruimtelijke kwaliteit", zodat deze gebruikt kan worden voor beoordeling van de effecten van het plan als geheel en voor de toetsing van toekomstige initiatieven waarvoor het plan het kader biedt. Relateer de doelstelling aan de huidige situatie en autonome ontwikkeling in het plangebied.

² Bijlage 4 "uitwerking gemeentelijk beleid" en bijlage 12 "Beeldkwaliteitsbeleid buitengebied Borsele" bij het ontwerp-omgevingsplan bevatten hiervan gedetailleerde beschrijvingen.

³ Uit enkele zienswijzen blijkt dat het ontbreken van een Omgevingsvisie als een gemis wordt ervaren. Hierdoor is de integrale visie van de gemeente op de ontwikkeling van het buitengebied en voor deelgebieden onduidelijk.

⁴ Hiermee wordt bedoeld dat de huidige situatie op een bepaald moment zoveel mogelijk meetbaar wordt vastgelegd. Door op meerdere momenten een omgevingsfoto te maken kunnen ontwikkelingen op een transparante manier worden gevolgd.

Energie en klimaat

Het MER gaat niet in op de thema's energie en klimaat. Het ontwerp-omgevingsplan biedt geen mogelijkheden voor windturbines, wel voor andere vormen van duurzame energie zoals zonne-energievelden. Het *Energierapport 2016* van het Rijk geeft aan dat gemeenten (en provincies) de noodzakelijke energietransitie integraal moeten meenemen bij het opstellen van hun omgevingsvisies en -plannen. In een MER voor een omgevingsplan buitengebied mogen daarom ambities en mogelijke oplossingsrichtingen hiervoor niet ontbreken.

Doordat deze thema's in het MER grotendeels ontbreken, is er geen inzicht in de wijze waarop via het omgevingsplan gemeentelijke, provinciale en rijksambities kunnen worden gerealiseerd en wat de bijbehorende gevolgen zijn voor landschap, natuur en woon- en leefklimaat. Ambities voor de opwekking van duurzame energie hebben potentieel grote ruimtelijke consequenties in het buitengebied. Deze ambities kunnen daardoor conflicteren met andere ambities, bijvoorbeeld voor landschap en natuur. Het MER geeft geen informatie over deze potentiële conflicten en mogelijke oplossingsrichtingen daarvoor.

De gemeente Borsele is in 2017 gestart met het opstellen van een nieuwe duurzaamheidsvisie, waarin actief wordt samengewerkt met inwoners, bedrijfsleven en (maatschappelijke) organisaties. Deze visie moet duidelijkheid geven over de energiebehoefte en de mogelijkheden voor energiebesparing en energieopwekking binnen de gemeente. Op basis hiervan kunnen de duurzaamheidsambities van de gemeente worden geconcretiseerd. Daarmee zal duidelijk worden welke maatregelen – onder andere in het buitengebied – nodig zijn om de ambities te realiseren en welke gevolgen dit heeft voor onder andere landschap, natuur en woon- en leefklimaat. Te zijner tijd zullen deze maatregelen opgenomen worden in (een herziening van) het omgevingsplan.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het omgevingsplan om in een aanvulling op het MER globaal inzicht te geven in de verschillende mogelijkheden voor het realiseren van de (gemeentelijke, provinciale en/of rijks-) ambities op de thema's energie en duurzaamheid en daarbij de ruimtelijke en milieuconsequenties van keuzes aan te geven.⁵ Gezien de planning van de duurzaamheidsvisie adviseert de Commissie deze aanvulling op te stellen op het moment dat de visie wordt vertaald naar (een herziening van) het omgevingsplan. Het nader invullen van "de hoeken van het speelveld" (zie § 2.1.2. van dit advies) kan al eerder inzicht geven in de mogelijke effecten, bijvoorbeeld van zonne-energievelden.

2.1.2 Scenario's

In het MER zijn geen planalternatieven onderscheiden. Er zijn op voorhand wel ruimtelijke keuzes gemaakt voor de ontwikkelingsmogelijkheden in het plan. Zo zijn zonne-energievelden uitsluitend toegestaan in de grootschalige polders en is nieuwvestiging van grondgebonden agrarische bedrijven uitgesloten in deelgebied De Poel en heggengebied Nisse. Uit het MER is niet navolgbaar welke criteria zijn gebruikt voor deze keuzes.

⁵ De Commissie heeft in een factsheet aangegeven hoe een MER de inhoudelijke ondersteuning en onderbouwing kan geven voor het realiseren van de energietransitie. <http://www.commissiemer.nl/actueel/2017januari/energietransitie>

Voor de beoordeling van de effecten van het omgevingsplan wordt onderscheid gemaakt in een tweetal scenario's: het maximaal ontwikkelingsscenario en het realistisch scenario.⁶ Naast de effecten van de twee scenario's zijn ook de effecten van in het plan op te nemen maatregelen en randvoorwaarden beoordeeld (in de scoretabellen is deze situatie soms aangeduid met "maatregelen" en soms met "kaders").

Voor de effecten van stikstofdepositie (zie § 2.2.2 van dit advies) is in het maximale ontwikkelingsscenario uitgegaan van een volledige invulling van de ontwikkelingsruimte van veehouderijen. Het omgevingsplan staat (onder voorwaarden) omschakeling van agrarische activiteiten (bijvoorbeeld van akkerbouw naar grondgebonden veehouderij) toe. Daarom is voor het bepalen van de "worst case" effecten aangenomen dat alle agrarische bouwblokken maximaal worden ingevuld én dat alle agrarische bedrijven omschakelen naar veehouderij. Hoewel dit geen realistische aanname is, geeft dit wel inzicht in "de hoeken van het speelveld" en de knelpunten die kunnen ontstaan door het opvullen van de ontwikkelingsruimte.

Voor de overige milieueffecten is niet van dezelfde aannames uitgegaan, maar is niet duidelijk welke aannames hier wel zijn gehanteerd. Een "maximale invulling" kan voor het ene aspect een andere betekenis hebben dan voor het andere aspect. Voor stikstofdepositie of geur zullen veehouderijen maatgevend zijn, maar voor effecten op bijvoorbeeld landschappelijke waarden of de waterhuishouding kunnen ook andere agrarische of niet-agrarische activiteiten bepalend zijn, bijvoorbeeld fruitteelt met teeltondersteunende voorzieningen, mini-campings, zonne-energievelden en andere vormen van (duurzame) energieopwekking.⁷ Het laatste is mede van belang gezien de op te stellen duurzaamheidsvisie (zie § 2.1.1 van dit advies). Uit de duurzaamheidsvisie zal onder andere blijken hoe groot de opgave vanuit energietransitie voor het buitengebied van Borsele is. Door in het MER de gevolgen te onderzoeken van (grootschalige) energieproductie, kan bij de besluitvorming over het omgevingsplan al rekening gehouden worden met de toekomstige vertaling van de duurzaamheidsvisie.

Vooral gezien de doelstellingen voor de ruimtelijke kwaliteit en de op te stellen duurzaamheidsvisie ligt het volgens de Commissie voor de hand dat in het MER wordt onderzocht (bijvoorbeeld door het gebruik van 'botsproeven') waar in de gemeente en onder welke condities de ambities niet meer gerealiseerd kunnen worden, zodat aan de hand daarvan voorstellen voor mitigerende maatregelen kunnen worden gedaan.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het omgevingsplan dat in een aanvulling op het MER een nadere verkenning wordt uitgevoerd naar "de hoeken van het speelveld", de knelpunten die hierdoor kunnen ontstaan en de mogelijke maatregelen om deze te voorkomen. Ga hierbij voor de maximale invulling (ook) uit van andere ontwikkelingen, bijvoorbeeld fruitteelt/akkerbouw met teeltondersteunde voorzieningen en/of zonne-energievelden.

⁶ In beide gevallen is uitgegaan van hetzelfde plan, waardoor geen sprake is van "alternatieven" voor het voornemen.

⁷ In enkele van de ingediende zienswijzen wordt ook het geluidseffect van "hagelkanonnen" (gebruikt in de fruitteelt) genoemd. Een uitbreiding van het areaal fruitteelt zou daardoor ook tot effecten op geluid (en daarmee voor de gezondheid) kunnen leiden.

2.2 Effecten van het omgevingsplan

2.2.1 Landschap en cultuurhistorie

Hoofdstuk 5 van het MER beschrijft de huidige situatie en de belangrijkste kenmerken (kernkwaliteiten) van het landschap van het buitengebied van de gemeente Borsele. Op basis van deze kenmerken is het buitengebied ingedeeld in vijf landschapstypen, die elk beknopt zijn beschreven.

De effecten op landschappelijke en cultuurhistorische waarden zijn in het MER beoordeeld aan de hand van vrij algemene criteria. Dit is opmerkelijk, omdat versterking van de ruimtelijke kwaliteit een van de doelen van het omgevingsplan is en omdat in andere bijlagen bij het (ontwerp) omgevingsplan (Bijlage 4 “uitwerking gemeentelijk beleid” en Bijlage 12 “Beeldkwaliteitsbeleid Buitengebied Borsele”) wel gebiedsspecifiek en in meer detail wordt ingegaan op landschappelijke kwaliteiten.

Door de algemeenheid van de effectbeoordeling geeft deze weinig inzicht in de knelpunten en kansen die het plan biedt voor het landschap/de ruimtelijke kwaliteit. Omdat de gemeentelijke visie op het landschap niet concreet is gemaakt kan niet worden beoordeeld welke ontwikkelingen als positief en welke als negatief gezien moeten worden. Dit heeft gevolgen voor zowel de effectbeoordeling van het plan (beoordeling van het ‘doelbereik’ in het MER) als voor de beoordeling van toekomstige initiatieven. Het is hierdoor niet duidelijk wanneer er sprake is van meerwaarde voor het buitengebied, zoals bedoeld in de regels voor omgevingsplan (zie § 2.1.1. van dit advies).

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het omgevingsplan dat in een aanvulling op het MER, aansluitend op de in § 2.1 beschreven analyse van doelstellingen en scenario's, een nadere onderbouwing wordt gegeven van de effectbeoordeling voor landschap en cultuurhistorie. Hiermee kan vervolgens invulling gegeven worden aan het afwegingskader voor de beoordeling van initiatieven waarvoor het omgevingsplan ontwikkelingsmogelijkheden biedt.

2.2.2 Natuur

Algemeen

Hoofdstuk 4 van het MER beschrijft de huidige situatie en effecten op de natuur, waarbij onderscheid wordt gemaakt in Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Zeeland en bijzondere en beschermde soorten. Vanwege mogelijke effecten op Natura 2000-gebieden is een Passende beoordeling opgesteld (bijlage 3 bij het MER). Omdat de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden in de praktijk vaak bepalend zijn voor de uitvoerbaarheid van een omgevingsplan buitengebied, is hiervoor gedetailleerd onderzoek uitgevoerd.

De overige effecten zijn in het MER beoordeeld aan de hand van een beschrijving van de bestaande natuurwaarden en de mogelijke ingreep-effectrelaties. Hoewel de beschrijving beknopt is, vindt de Commissie de uiteindelijke effectscores over het algemeen plausibel.

Soorten

De mogelijke effecten op beschermde soorten zijn in het MER voldoende beschreven. Uitbreiding van agrarische bouwblokken kan leiden tot effecten op onder andere vleermuizen en vogels die gebonden zijn aan erfbeplanting. Door in het omgevingsplan voor initiatieven een toets van de effecten op natuurwaarden op te nemen kunnen negatieve effecten worden voorkomen.

In het MER is niet ingegaan op de effecten van het plan op 'gebouwbewonende soorten' (vleermuizen, uilen, mussen, zwaluwen etc). Bij herontwikkeling van (bebouwing op) bouwka- vels kunnen ook effecten op dergelijke soorten optreden. De Commissie adviseert om bij de genoemde toets voor initiatieven in het buitengebied ook rekening te houden met be- schermde soorten in bebouwing.

Stikstofdepositie en Natura 2000-gebieden

In de huidige situatie zijn delen van de Natura 2000-gebieden binnen en rondom het grond- gebied van de gemeente Borsele⁸ al overbelast door stikstofdepositie. Een toename van stik- stofdepositie in deze gebieden zal daarom leiden tot een wettelijk gezien niet aanvaardbare aantasting van de natuurlijke kenmerken. Deze situatie maakt dat stikstofdepositie een sterk bepalende factor is voor ontwikkelingen in het plangebied.⁹ Om die reden gaat in het MER

⁸ Binnen het plangebied ligt het Natura 2000-gebied Westerschelde en Saeftinghe. In de omgeving liggen verder de Na- tura 2000-gebieden Yerseke & Kapelse Moer, Oosterschelde, Veerse Meer en Manteling van Walcheren. Elk van deze gebieden bevat habitattypen waarvoor de kritische depositiewaarde voor stikstof in de huidige situatie wordt overschre- den. Dit geldt in mindere mate ook voor verder weg gelegen Natura 2000-gebieden in Nederland, België en Duitsland.

⁹ Een plan kan volgens de Wet natuurbescherming niet worden vastgesteld zonder dat is aangetoond dat deze aantasting kan worden voorkomen.

veel aandacht uit naar het stikstofonderzoek. De aanpak is uiteengezet in de Passende beoordeling, die wordt ondersteund door verschillende bijlagen.

De resultaten van de depositieberekeningen zijn samengevat in tabel 4.1. van de Passende beoordeling (tabel 4.2 in het MER). Hieruit blijkt dat volledige opvulling van de ontwikkelingsruimte van het plan (inclusief de eerdergenoemde omschakeling naar veehouderij) zal leiden tot een zeer grote toename van de depositie op stikstofgevoelige habitats in (onder andere) de Natura 2000-gebieden Westerschelde & Saeftinghe, Oosterschelde en Manteling van Walcheren. Ook het uitsluitend opvullen van bestaande bouwvlakken van veehouderijen tot 1,5 hectare leidt tot forse toenames.¹⁰

Om te voorkomen dat door het omgevingsplan toename van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden optreedt, zijn in het (ontwerp)omgevingsplan regels opgenomen waardoor voor een veehouderijbedrijf een toename van de ammoniakemissie ten opzichte van de huidige situatie niet is toegestaan, tenzij deze toename past binnen de ruimte die het Programma Aanpak Stikstof biedt.

Om de betekenis van de stikstofregel voor bedrijven in het plangebied te bepalen is in bijlage 7 van de Passende beoordeling een uitvoerbaarheidstoets uitgevoerd. Daarin is geanalyseerd welke bedrijven stalmaatregelen kunnen nemen en zodoende kunnen uitbreiden zonder toename van stikstofdepositie.¹¹ Hiermee zijn in het MER de elementen voor een uitvoerbaar alternatief beschreven. Het ontwerp-omgevingsplan biedt in de huidige vorm ruimere mogelijkheden. Hoewel een concluderende beschrijving van het uitvoerbare alternatief ontbreekt, bevat het MER daarmee voor het onderdeel stikstof de essentiële informatie voor de besluitvorming over het bestemmingsplan.

2.2.3 Waterkwaliteit

Het MER besteedt met betrekking tot de waterkwaliteit alleen aandacht aan de effecten van veehouderijen, door uitspoeling van meststoffen. Het omgevingsplan maakt echter ook andere ontwikkelingen mogelijk die effecten op de waterkwaliteit hebben. Met name het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de fruitteelt, (glas)tuinbouw en akkerbouw is hierbij relevant. Aansluitend bij § 2.1.2. van dit advies zou uit het MER moeten blijken of ontwikkelingen die het omgevingsplan mogelijk maakt kunnen leiden tot knelpunten. Dit kan aanleiding zijn voor het opnemen van regels of criteria in het afwegingskader voor de beoordeling van initiatieven waarvoor het omgevingsplan ontwikkelingsmogelijkheden biedt.

¹⁰ Uit tabel 4.2 van het MER blijkt dat het opvullen van deze ruimte grofweg leidt tot een verzevenvoudiging van de depositie in de Natura 2000-gebieden.

¹¹ Op basis van emissieberekeningen is per bedrijf bepaald welk of de in het plan geboden ontwikkelingsruimte zou kunnen worden benut, uitgaande van (bewezen) emissiebeperkende maatregelen per diercategorie. Hieruit blijkt dat vrijwel geen van de grondgebonden veehouderijbedrijven kan groeien tot een omvang van 1,5 hectare, en dat een groot deel van de intensieve veehouderijen de ontwikkelingsruimte wel zou kunnen invullen.

De Commissie vindt het essentieel voor de besluitvorming over het omgevingsplan dat in een aanvulling op het MER, aansluitend op de in § 2.1.2 beschreven analyse van scenario's, wordt beschreven in hoeverre negatieve effecten op de waterkwaliteit kunnen optreden en welke maatregelen mogelijk zijn om deze te voorkomen.

2.3 Samenvatting

Besluitvormers en insprekers lezen in de eerste plaats de samenvatting van het MER. Daarom verdient dit onderdeel bijzondere aandacht. De samenvatting moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. De Commissie is van mening dat de samenvatting nog niet aan deze vereisten voldoet. De samenvatting is zeer beknopt en geeft geen duidelijk beeld van de huidige situatie in het plangebied en de ontwikkelingen die het omgevingsplan mogelijk maakt. Ook ontbreekt een heldere effectbeoordeling, in de vorm van een tabel met scores. Deze effectbeoordeling zou voor besluitvormers en belanghebbenden snel duidelijk moeten maken waar zich knelpunten kunnen voordoen en welke maatregelen er zijn om deze te voorkomen of te beperken.

De Commissie adviseert om voorafgaand aan de besluitvorming de samenvatting aan te vullen met een beschouwing van de huidige situatie en voorgenomen ontwikkelingen, en een overzicht van de effectbeoordeling. Maak hierbij waar mogelijk gebruik van kaartmateriaal en tabellen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing MER

Hoe toetst de Commissie?

De Commissie bestaat uit een werkgroep van deskundigen. Deze werkgroep beoordeelt of het milieueffectrapport de benodigde milieu-informatie bevat en of deze juist is. Als er informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij die essentieel vindt. Dat is het geval als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, vóór het besluit wordt genomen. De werkgroep bezoekt hierbij ook het gebied waar milieugevolgen kunnen optreden. Meer informatie over de werkwijze van de Commissie vindt u op: <http://www.commissiemer.nl/advisering/watbiedtdecommissie>

Wie zit er in de werkgroep?

Bij dit project bestaat de werkgroep uit:

Sjoerd Bokma

Jan van der Grift

Pieter Jongejans (secretaris)

Reinoud Kleijberg

Kees Linse (voorzitter)

Wat is het besluit waarvoor dit milieueffectrapport is opgesteld?

Waarom wordt hiervoor een milieueffectrapport opgesteld?

Voor alle activiteiten die grote milieugevolgen kunnen hebben, moet in Nederland een milieueffectrapport worden opgesteld. De bijlagen C en D bij het Besluit m.e.r. <http://www.commissiemer.nl/regelgeving/besluitmer> geven aan wanneer dit het geval is. Voor deze procedure gaat het in ieder geval om de activiteiten C14 en D14. Ook de Passende beoordeling, die nodig is vanwege mogelijke effecten op Natura 2000 -gebieden, maakt dat een m.e.r.-procedure doorlopen moet worden.

Wie besluit over Omgevingsplan Buitengebied Borsele 2018?

De gemeenteraad van Borsele, zij zijn bevoegd gezag.

Wie neemt het initiatief?

Het College van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Borsele.

Heeft de Commissie ook zienswijzen en adviezen bij haar advies betrokken?

De Commissie heeft alle zienswijzen en adviezen, die zij tot en met 29 november 2017 van het bevoegd gezag heeft ontvangen, voor zover relevant voor het milieueffectrapport, in haar advies verwerkt.

Waar vind ik de stukken die de Commissie heeft beoordeeld?

U vindt de projectstukken die bij het advies zijn gebruikt, door op www.commissiemer.nl projectnummer [3251](#) in te vullen in het zoekvak.

Bezoekadres

A. v. Schendelstraat 760
3511 MK Utrecht

Postadres

Postbus 2345
3500 GH Utrecht

t 030-2347666

e mer@eia.nl

w commissiemer.nl

